

RUS midler

Undersøgelse af børn og unges forbrug af
alkohol, cigaretter og hash i Hvidovre Kommune

Social- og Sundhedsforvaltningen og Skole- og Kulturforvaltningen, efterår 2008

Indholdsfortegnelse

1. BAGGRUNDEN FOR UNDERSØGELSEN.....	3
1.1 DATAGRUNDLAGET.....	3
1.2 RAPPORTENS STRUKTUR	4
2. OPSAMLING OG ANBEFALINGER.....	6
2.1 OPSAMLINGER	6
2.2 ANBEFALINGER.....	7
3. BØRN OG UNGES FORBRUG AF ALKOHOL I HVIDOVRE.....	8
3.1 DE 11-13 ÅRIGE	8
3.1.1 <i>Hvor meget drikker de 11-13 årige?</i>	9
3.2 DE 14-16 ÅRIGE	10
3.2.1 <i>Hvor meget drikker de 14-16 årige?</i>	10
3.4 HVAD DRIKKER BØRN OG UNGE?.....	11
3.5 OPLEVER BØRN OG UNGE ET GRUPPEPRES MED HENSYN TIL AT DRIKKE?	12
3.6 HVEM DRIKKES ALKOHOLEN I SELSKAB MED?	12
3.6.1 <i>Hvor drikker børn og unge alkohol for første gang?</i>	13
3.8 FORÆLDRENE KENDSKAB TIL DERES BØRNS ALKOHOLFORBRUG.....	14
3.10 FORÆLDRENE ALKOHOLVANER	14
4. BØRN OG UNGES FORBRUG AF CIGARETTER I HVIDOVRE.....	16
4.1 DE 11-13 ÅRIGE	16
4.2 DE 14-16 ÅRIGE	16
4.4 HVORFOR RYGER BØRN OG UNGE OG HVOR RYGER DE?	17
4.5 HVOR RYGER BØRN OG UNGE?	17
4.2 SAMMENHÆNGE MELLEM CIGARETFORBRUG OG ALKOHOLVANER	18
5. HASH FORBRUG BLANDT BØRN OG UNGE I HVIDOVRE	19
5.1 DE 11-13 ÅRIGE	19
5.2 DE 14-16 ÅRIGE	19
5.3 HVORNÅR RYGER DE UNGE HASH OG HVOR RYGER DE?	19
5.4 HASHFORBRUGETS SAMMENHÆNG MED ANDRE RUSMIDLER.....	20
5.6 FORBRUGET AF ANDRE RUSMIDLER.....	21
5.6.1 <i>Andre stoffers sammenhæng med andre rusmidler</i>	22
BILAG	23

1. Baggrunden for undersøgelsen

I 2004 besluttede Hvidovre Kommune i samarbejde med Rødovre Kommune at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse i skoler-nes 6-10 klasser for at undersøge de unges vaner i forhold til alkohol, cigaretter og hash.

Formålet med Rusmiddelundersøgelsen 2004 er:

- 1) At dokumentere det aktuelle forbrug af rusmidler blandt børn og unge i Hvidovre anno 2004.
- 2) Endvidere skal undersøgelsen danne grundlag for anbefalinger for den forebyggende indsats.

Der blev med afsæt i undersøgelsen udarbejdet en Rusmiddels handleplan på børne- og ungeområdet. I efteråret 2008 har Social- og Sundhedsforvaltningen i samarbejde med Skole- og kulturforvaltningen gennemført endnu en spørgeskemaundersøgelse i stil med den fra 2004 for derved at kunne følge udviklingen på området i forhold til at kunne målrette den forebyggende indsats på området.

Formålet med Rusmiddelundersøgelsen 2008 er:

- 1) At dokumentere det aktuelle forbrug af rusmidler blandt børn og unge i Hvidovre anno 2008.
- 2) At undersøge om forbruget af rusmidler har udviklet sig siden undersøgelsen fra 2004.
- 3) Med afsæt i undersøgelsen, at justere den forebyggen- de indsats på rusmiddelområdet i forhold til de eksisterende behov.

1.1 Datagrundlaget

Grundlaget for rusmiddelundersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse med både kvantitative og kvalitative spørgsmål.

Spørgeskemaet er identisk med det spørgeskema, der blev anvendt i forbindelse med rusmiddelundersøgelsen 2004, hvilket giver mulighed for at foretage en sammenligning. Der bliver i spørgeskemaet spurgt til børnenes forbrug af alkohol, cigaretter, hash og andre stoffer samt deres vaner i forbindelse med indtagelse af disse rusmidler. Desuden berører spørgeskemaet børnenes kendskab til deres forældres brug af alkohol.

Spørgeskemaet blev i september 2008 udsendt til samtlige 2.100 børn i Hvidovre Kommunes 6.-10. klassetrin, hvilket var nøjagtig den samme procedure, der blev fulgt i forbindelse med undersøgelsen fra 2004.

Den netbaserede indsamling af spørgeskemaerne er foretaget af Conatus Software i 2008.

Resultaterne fra rusmiddelundersøgelsen 2008 er opdelt efter aldersgrupper og køn, og vil blive sammenlignet med tallene fra 2004. Dermed bliver der mulighed for at se, om forbruget af rusmidler er blevet større eller mindre over en fireårig periode.

1.2 Rapportens struktur

Rapportens er struktureret med udgangspunkt i spørgeskemaundersøgelsen.

I de følgende kapitler vil resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen blive præsenteret i forhold til børn og unge fra 6 til 10 klasses omgang med alkohol, cigaretter og hash.

Resultaterne fra undersøgelsen i efteråret 2008 vil løbende blive sammenlignet med resultaterne fra 2004, hvilket giver mulighed for at sammenligne udviklingen i forhold til forbruget af alkohol, cigaretter og hash blandt børn og unge i Hvidovre Kommune.

Analysen vil indledningsvis indeholde en opsamling med hovedkonklusionerne samt anbefalinger i forhold til det videre arbejde med den forebyggende indsats. I de efterfølgende kapitler vil hele dokumentationsgrundlaget for hovedresultaterne og anbefalingerne blive gennemgået. Anbefalingerne skal medvirke til at styrke den allerede eksisterende indsats på forebyggelsesområdet.

Rapportens struktur fremgår således:

Kapitler	Indhold
Kapitel 2	Med afsæt i kapitel 3, 4 og 5 vil hovedkonklusionerne af hele analysen blive gennemgået. Endvidere vil der med afsæt i hovedkonklusionerne være anbefalinger til det videre arbejde med rusmiddelområdet.
Kapitel 3	Dette kapitel vil omhandle forbruget af alkohol. Herunder: <ul style="list-style-type: none"> ➤ forbrug ➤ gruppepres ➤ forældrekendskab ➤ forældres vaner
Kapitel 4	Dette kapitel vil omhandle forbruget af cigaretter. Herunder: <ul style="list-style-type: none"> ➤ forbrug ➤ baggrunden for rygning ➤ sammenhæng mellem rygning og alkohol
Kapitel 5	Dette kapitel vil omhandle forbruget af hash. Herunder: <ul style="list-style-type: none"> ➤ forbrug ➤ i hvilke sammenhænge ryges der hash ➤ andre rusmidler

2. Opsamling og anbefalinger

På baggrund af analysen vil dette kapitel indeholde hovedkonklusionerne, der vil danne grundlaget for de efterfølgende anbefalinger i forhold til fremtidens indsats på området. Undersøgelsen understreger ligesom i 2004, at børn og unges forbrug af rusmidler i Hvidovre ikke viser et skræmmende billede. De fleste unge har stadigvæk et helt normalt og sundt forhold til rusmidler. Der er også dele af undersøgelsen, der viser forbedringer i den rigtige retning, eksempelvis er der flere som er blevet ældre i forhold til deres debut med eksempelvis alkohol.

2.1 Opsamlinger

På baggrund af analysen kan det konkluderes, at forbruget af alkohol, cigaretter og hash blandt børn og unge i Hvidovre i 2008 er karakteriseret ved et lavt forbrug blandt de 13 årige og derunder. Fra 13 års alderen og frem til 16 års alderen stiger forbruget betydeligt både i omfang og hyppighed.

Der er en lille gruppe af unge der i aldersgruppen 12-13 år har eksperimenteret med hash, og unge der drikker så meget, at de bliver dårlige. I forhold til de 14-16 årige kan der også i undersøgelsen spores en lille gruppe der har et regelmæssigt forbrug af hash og alkohol.

Både undersøgelsen fra 2004 og 2008 viser en sammenhæng mellem forbruget af forskellige typer af rusmidler. Ligesom i 2004 viser undersøgelsen, at de unge, der har et relativt højt alkoholforbrug typisk også har et relativt højt forbrug af andre rusmidler.

Undersøgelsen viser, at forbruget af rusmidler stiger betydeligt fra de 13 år og frem til 16 års alderen. Sammenlignet med 2004 er forbruget af cigaretter, hash og andre stoffer uændret i 2008. Undersøgelsen viser til gengæld, at der er sket et fald i alkoholforbruget blandt de 14-16 årige. Andelen af børn og unge i aldersgruppen der har prøvet at drikke alkohol er uændret, men andelen der drikker alkohol regelmæssigt, er faldet.

Undersøgelsen viser også, at der er et socialt element i forhold til unges brug af rusmidler. Det ændrer sig, hvem børn og unge drikker sammen med. De begynder som ofte at drikke sammen med forældrene. I de ældre klasser er det så primært sammen med venner, der indtages alkohol. Undersøgelsen viser også at unge primært indtager alkohol sammen med andre, men indtagelsen af hash også foregår når de er alene. Generelt set oplever de unge selv, at de kan styre deres eget alkoholforbrug og, at de ikke lader sig påvirke af kammeraternes drikkevaner, der er dog en mindre andel af elever der føler et vist gruppepres.

Børn og unge bliver påvirket af deres forældres vaner. Ligesom i forrige undersøgelse spiller forældrene en central rolle i forhold til

deres børns vaner. Begge undersøgelser viser en klar sammenhæng mellem forældrenes vaner i forhold til rusmidler og børns tilgang til rusmidler. Forældrenes holdninger til rusmidler kan medvirke til at bevidstgøre deres børn og deres forhold til rusmidler.

En af målsætningerne i Rusmiddel Handleplanen var at skabe en holdningsændring blandt børn, unge og deres forældre og derved påvirke alkohol og festkulturen. Endvidere var målsætningen at alkoholforbruget skal reduceres. Undersøgelsen viser, at der rent faktisk er sket et fald i alkoholforbruget blandt de 14 til 16 årige fra 2004 til 2008. Undersøgelsen giver ikke et klart billede af, hvad der kan forklare det faldende alkoholforbrug blandt de 14-16 årige. Den faldende udvikling i alkoholforbruget kan meget vel tilskrives den forebyggende indsats mod rusmidler i Hvidovre Kommune.

I Rusmiddel Handleplanen blev der lagt vægt på en særligt indsats der skal medvirke til at udsætte børns og unges debutalder. Med afsæt i analysen er debutalderen for de fleste børn blevet udsat.

2.2 Anbefalinger

Det anbefales overordnet, at der fortsat arbejdes forebyggende på rusmiddelområdet. Ved at have en målrettet og koordineret indsats på området vil det være muligt at sikre en målrettet tidlig indsats på rusmiddelområdet. En handleplan skal medvirke til, at der er en konstruktiv dialog mellem børn, unge og deres forældre i forhold til forskelligartede rusmidler.

En fortsat struktureret indsats skal sikre, at børn og unge fra 5 til 10 klasse får den undervisning og oplysning, der er nødvendig. Det er vigtigt at give børn og unge mulighed for at diskutere de forskellige problematikker under kyndig vejledning, så det ikke er tilfældigheder, der bliver grundlaget for deres beslutninger.

Med afsæt i undersøgelsen er der sket flere forbedringer. Det skal ses i lyset af, at der nu i en årrække har været en målrettet indsats på området. Det strukturerede forebyggende arbejde kan således medvirke til en udvikling i den rigtige retning. Endvidere giver det muligheden for løbende at følge udviklingen og justere indsatsen således, at der undgås en negativ udvikling på området.

Det foreslås, at der også fremadrettet arbejdes med en overordnet handleplan. Det skal være med til fortsat at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats. Det foreslås derfor, at handleplanen fremadrettet tilrettelægges således, at den omfatter alle børn og unge i skoleregi. Her skal tilrettelægges et samlet forløb med forskellige indsatser i forhold til rusmiddelsområdet, der tager højde for alder og udviklings tendenser blandt børn og unge i lokalområdet.

Det er vigtigt for den videre planlægning af området, at forældrene tænkes ind i forhold til den forebyggende indsats, fordi børn og unges vaner bliver påvirket af forældrenes vaner.

Der er ifølge undersøgelsen en sammenhæng mellem et relativt højt forbrug af alkohol og andre rusmidler. Derfor anbefales det, at der fortsat gennemføres en målrettet forebyggende indsats i forhold til alkoholområdet og rygning, da det kan påvirke forbruget af andre rusmidler.

For også fremadrettet at kunne følge udviklingen og løbende vurdere indsatsen på rusmiddelområdet foreslås det, at der igen om fire år i 2013 udarbejdes en undersøgelse som kan danne baggrund for en revurdering af handleplanen.

3. Børn og unges forbrug af alkohol i Hvidovre

Et af de helt centrale spørgsmål i en undersøgelse af børns og unges forbrug af alkohol er "hvor meget drikker børn og unge i Hvidovre og hvor ofte drikker de?". Dette spørgsmål belyses blandt andet i dette kapitel.

Analysen omfatter børn og unge på 6. til 10. klassetrin. Aldersmæssigt er der tale om børn fra 11¹ til 16 år. I analysen af undersøgelsens resultater har det vist sig, at det er hensigtsmæssigt at skelne mellem to forskellige aldersgrupper, når det gælder børns og unges forbrug af alkohol. Det skyldes, at de to aldersgrupper udviser forskellige forbrugsmønstre i forhold til alkohol, hvilket vil blive uddybet i de efterfølgende afsnit. Aldersgrupperne er disse:

- De 11-13 årige
- De 14-16 årige

I de følgende afsnit beskrives alkoholforbruget i de enkelte aldersgrupper og resultatet sammenlignes med tal fra 2004. Herefter beskrives og analyseres nogle af de problemstillinger, der generelt gør sig gældende for børn og unge i Hvidovre.

3.1 De 11-13 årige

Ved at betragte resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen viser det sig, at langt størstedelen af børn og unge i Hvidovre på 13 år og derunder slet ikke har drukket alkohol de seneste 30 dage. De 13 årige og derunder, der har drukket alkohol, har desuden kun drukket alkohol enkelte gange – typisk ved 1-2 lejligheder jf. tabel 1.

---

¹ Det skal bemærkes, at de børn, der omtales som 11 årige i det efterfølgende, har angivet deres alder som "under 12 år" i spørgeskemaet.

Tabel 1

Tabel 1: Ved hvor mange lejligheder har du drukket noget, der indeholdt alkohol de seneste 30 dage? (procent)

	11 år		12 år		13 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
0 lejligheder	84	93	83	84	72	77
1-2 lejligheder	11	7	15	13	22	14
3-5 lejligheder	5	0	1	3	5	7
6-10 lejligheder	0	0	0	0	1	2
11-20 lejligheder	0	0	0	0	0	0
min. 21 lejligheder	0	0	0	0	0	0
i alt	100	100	100	100	100	100

Sammenlignes resultatet med tal fra 2004, fremgår det, at andelen af 11 årige og 13 årige, der ikke har drukket alkohol inden for den seneste måned, er steget, mens situationen er uændret blandt de 12 årige. På baggrund af tallene for de 11 årige og 13 årige tyder det på, at børn og unge i Hvidovre starter med at drikke alkohol i en senere alder sammenlignet med 2004.

3.1.1 Hvor meget drikker de 11-13 årige?

Hvor meget drikker de 11-13 årige, når de drikker alkohol? Dette kan dels vurderes ved, hvor ofte de drikker så meget alkohol, at de kan mærke alkoholens virkning, dels ved hvor ofte de drikker så meget, at de bliver dårlige, kaster op eller får blackout.

Som det fremgår af tabel 2 har en del af de 11-13 årige prøvet at drikke så meget alkohol, at de kunne mærke alkoholens virkning. Blandt de 13 årige har hvert fjerde barn i 2008 mærket alkoholens virkning.

Tabel 2

Tabel 2: Hvor ofte drikker du så meget, at du kan mærke alkoholens virkning?(procent)

	11 år		12 år		13 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Drikker ej	45	63	47	46	38	35
Aldrig	41	35	44	44	37	38
Mindre end 1 gang om måneden	9	2	7	7	16	18
1-3 gange om måneden	5	0	2	2	8	8
1-2 gange om ugen	0	0	0	1	1	1
3 eller flere gange om ugen	0	0	0	0	0	0
i alt	100	100	100	100	100	100

Ved at undersøge udviklingen fra 2004 til 2008 fremkommer det, at der stort set ikke er sket nogen ændring i hvor meget de 11-13 årige drikker. tabel 2 bekræfter dermed det billede som tabel 1 skitserede, og som viser, at der hverken kan ses en stigende eller faldende tendens i de 11-13 åriges alkoholforbrug. Der er en stigende tendens til at debutalderen bliver udsat.

Tabel 3

Tabel 3: Hvor ofte drikker du så meget, at du føler dig dårlig/kaster op/har blackout?(procent)						
	11 år		12 år		13 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Drikker ej	45	63	49	46	39	38
Aldrig	50	37	47	51	51	52
Mindre end 1 gang om måneden	5	0	4	3	8	8
1-3 gange om måneden	0	0	0	0	1	2
1-2 gange om ugen	0	0	0	0	0	0
3 eller flere gange om ugen	0	0	0	0	0	0
i alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 3 viser, at 3 procent af de 12 årige og 8 procent af de 13 årige oplever regelmæssigt – dvs. en gang om måneden - at de bliver dårlige, kaster op eller får blackout, efter at de har drukket alkohol. Sammenlignes resultaterne fra 2008 med 2004, fremgår det, at der ikke er sket nogen udvikling. Det er dermed stadig en relativt lille andel af de 11-13-årige, der drikker så meget, at de føler sig dårlige /kaster op/har blackout.

3.2 De 14-16 årige

Omkring 14-16 års alderen ændres de unges forbrug af alkohol markant jf. tabel 4. Fra 13 års alderen til 15 års alderen sker der nemlig en betydelig stigning i andelen af børn, der har drukket alkohol de seneste 30 dage. Ved at undersøge udviklingen i perioden fra 2004 til 2008 fremkommer det, at der er sket et tydeligt fald i andelen af 14-16 årige, der har drukket alkohol inden for den seneste måned. Der er desuden en tendens til at færre 14-16 årige i Hvidovre drikker alkohol regelmæssigt i 2008 sammenlignet med 2004.

Tabel 4

Tabel 4: Ved hvor mange lejligheder har du drukket noget, der indeholdt alkohol de seneste 30 dage?(procent) ²						
	14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
0 lejl.	55	67	34	55	26	48
1-2 lejl.	27	21	29	22	22	21
3-5 lejl.	11	7	23	12	31	12
6-10 lejl.	5	4	11	5	15	11
11-20 lejl	1	1	1	2	6	3
21 lejl. eller mere	1	0	1	4	0	5
I alt	100	100	100	100	100	100

3.2.1 Hvor meget drikker de 14-16 årige?

Ser man på hvor ofte børn og unge på 14-16 år drikker så meget alkohol, at de kan mærke alkoholens virkning, er der en betydelig større andel, som regelmæssigt mærker alkoholens virkning i forhold til de 11-13 årige jf. tabel 5. Desuden er der en markant stigning i andelen, der regelmæssigt mærker alkoholens virkning fra 14 års alderen til 15 års alderen. Sammenlignes resultatet med 2004 ses det, at andelen af 16 årige, der regelmæssigt mærker al-

² Der er ikke nogen umiddelbar forklaring på det store udsving i undersøgelsen til de 15- og 16 åriges brug ved mere end 21 lejl. eller flere.

koholens virkning, er faldet de seneste fire år. Hvad angår de 14-15 årige ses ingen udvikling siden 2004.

Tabel 5

Tabel 5: Hvor ofte drikker du så meget, at du kan mærke alkoholens virkning?(procent) ³						
	14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Drikker ej	28	20	16	13	15	19
Aldrig	19	36	15	18	12	28
Mindre end 1 gang om måneden	17	22	24	31	23	6
1-3 gange om måneden	19	18	33	27	26	28
1-2 gange om ugen	6	3	11	10	23	8
3 eller flere gange om ugen	1	1	1	1	2	11
I alt	100	100	100	100	100	100

At forbruget af alkohol stiger betydeligt i 14-15 års alderen afspejles tillige i tabel 6 og tabel 3, der viser, at andelen af 14-15 årige, der har drukket så meget alkohol, at de unge er blevet dårlige, har kastet op eller fået blackout er væsentligt større end den tilsvarende andel af 13 årige. I forhold til 2004 ses ingen udvikling i andelen af 14-16 årige, der drikker så meget alkohol at de unge føler sig dårlige/kaster op/har blackout.

Tabel 6

Tabel 6: Hvor ofte drikker du så meget, at du føler dig dårlig/kaster op/har blackout?(procent) ⁴						
	14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Drikker ej	26	20	15	12	14	14
Aldrig	52	59	52	51	40	44
Mindre end 1 gang om måneden	16	16	27	27	34	31
1-3 gange om måneden	4	4	6	8	11	6
1-2 gange om ugen	1	0	0	1	1	0
3 eller flere gange om ugen	0	1	0	1	0	6
I alt	100	100	100	100	100	100

3.4 Hvad drikker børn og unge?

Hvilke former for alkohol foretrækker børn og unge egentlig at drikke, når de drikker alkohol? Som det ses nedenfor, er det tydeligt, at visse former for alkohol er mere populære end andre jf. tabel 7 (bilag).

Uanset alder svarer børn og unge, at de foretrækker at drikke almindelig øl, drinks og breezers fremfor stærk øl og vin. En sammenligning af tabel 7 og 7a (bilag) viser, at der fra 2004 til 2008 ikke er sket nogen ændring i forhold til, hvilke former for alkohol de 11-16 årige foretrækker.

³ Der er ikke nogen umiddelbar forklaring på det store udsving i undersøgelsen i forhold til unge der drikker 3 eller flere gange om ugen.

⁴ Der er ikke nogen umiddelbar forklaring på det store udsving i undersøgelsen i forhold til unge der drikker 3 eller flere gange om ugen.

3.5 Oplever børn og unge et gruppepres med hensyn til at drikke?

Undersøgelsen viser, at børn og unge i Hvidovre generelt oplever, at de er i stand til at styre deres eget alkoholforbrug, og at de ikke lader sig påvirke af deres kammeraters drikkevaner jf. tabel 8 (bilag).

En mindre andel af eleverne giver dog udtryk for, at kammeraterne presser dem til at drikke mere end de egentlig har lyst til, og presset fra kammeraterne opleves større, jo ældre eleverne er jf. tabel 9 (bilag).

Ved at sammenligne bilagstabellerne tabel 8 med 8a og tabel 9 med 9a (bilag) fremkommer intet resultat, der kunne tyde på gruppepresset mht. at drikke har ændret sig siden 2004.

3.6 Hvem drikkes alkoholen i selskab med?

Hvem er det så at børn og unge drikker sammen med? Som det ses nedenfor, så ændrer det sig tydeligvis med alderen jf. tabel 10. Når de yngste børn får alkohol sker det altovervejende sammen med deres forældre og familie.

Tabel 10

Tabel 10: Når du drikker noget, der indeholder alkohol, hvem drikker du så sammen med?(procent)						
2008	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
Drikker ikke alkohol	53	42	30	17	9	11
Alene	0	2	2	2	1	2
Med forældre/familie	44	43	38	29	22	17
Med 1-4 kammerater	4	10	18	27	27	26
Med 5 eller flere kammerater	0	4	13	25	40	43
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 10a

Tabel 10a: Når du drikker noget, der indeholder alkohol, hvem drikker du så sammen med?(procent)								
2004	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	i alt
Drikker ikke alkohol	37	44	30	19	10	9	10	23
Alene	3	1	1	1	1	1	10	1
Med forældre/familie	43	44	35	26	20	14	10	29
Med 1-4 kammerater	14	9	22	28	31	34	20	24
Med 5 eller flere kammerater	3	3	13	26	38	41	50	22
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Der er en tydelig tendens til, at de unge med alderen i stigende grad drikker grad alkoholen sammen med deres kammerater fremfor med deres forældre. De ældste elever drikker fortrinsvis alkohol til fester. Alkohol er altså ikke noget børn og unge i Hvidovre sidder og drikker alene.

En sammenligning af tabel 10 og 10a viser, at der fra 2004 til 2008 ikke er sket ændringer i forhold til hvem børn og unge i Hvidovre drikker alkohol med.

3.6.1 Hvor drikker børn og unge alkohol for første gang?

Men hvor er det, at børn og unge drikker alkohol for første gang? Dette spørgsmål er uddybet i de kvalitative spørgsmål.

”Første gang jeg smagte, var da jeg var mindre og lige skulle smage min fars øl”

”Jeg mener det var min mor, der tilbød mig at smage hendes rødvin da jeg var 10”

Tabel 10 viser, at størstedelen af de 11-13 årige drikker alkohol sammen med forældre/familie. Det bekræftes i de kvalitative svar, at første gang de unge smager noget, der indeholder alkohol, er de på ferie, til konfirmation eller til fest med familien.

Når der spørges til, hvor de unge er henne første gang de drikker så meget alkohol, at de bliver dårlige og kaster op, tegner der sig et andet mønster. Her svarer en del, at de har været til privatfest.

3.8 Forældrenes kendskab til deres børns alkoholforbrug

Et væsentligt spørgsmål når det gælder børn og unges alkoholvaner er, hvorvidt forældrene har kendskab til, at deres barn drikker alkohol. I hvilket omfang ved forældre til børn og unge i Hvidovre, om deres barn drikker alkohol? Ved forældrene hvor meget, deres børn drikker, hvis de drikker alkohol?

Hvorvidt forældrene ved, at deres børn drikker alkohol, er ikke direkte belyst i spørgeskemaet, men ser man nærmere på de børn og unge, der har oplevet at være så fulde at de blev dårlige og lignende, så har flertallet af forældrene kendskab til det jf. tabel 11 (bilag).

Der er tendens til, at forældrene til de helt unge i mindre grad har kendskab til, at deres barn har været dårlig/kastet op eller haft blackout, mens langt de fleste forældre til de større børn ved det.

Sammenlignes tabel 11 og 11a (bilag) fremgår det, at det både i 2004 og 2008 er den overvejende del af de 11-16 årige forældre der ved, at de har været så fulde, at de blev dårlige/kastede op/havde blackout. Der kan i 2008 registreres en lidt større andel af de 15-16 årige, hvis forældre ikke ved, at de har været så fulde, at de blev dårlige/kastede op/havde black out sammenlignet med 2004.

3.10 Forældrenes alkoholvaner

Der er en sammenhæng mellem Hvidovre børns og unges alkoholvaner og deres forældres alkoholvaner jf. tabel 12 og 12a.

Tabel 12

Tabel 12: Sammenhæng mellem forældrenes alkoholvaner og børn og unges alkoholvaner.(procent)				
2008		Drikker dine forældre noget der indeholder alkohol på hverdage?		
Hvor ofte kan du mærke alkoholen?	Dagligt	Næsten dagligt	Enkelte dage	Aldrig
Dikker ikke alkohol	14	15	25	47
Aldrig	37	37	35	18
Mindre end 1 gang om måneden	20	23	18	13
1-3 gange om måneden	20	25	17	17
1-2 gange om ugen	6	0	2	3
3 eller flere gange om ugen	3	0	3	2
I alt	100	100	100	100

Tabel 12a

Tabel 12a: Sammenhæng mellem forældrenes alkoholvaner og børn og unges alkoholvaner.(procent)				
2004 Hvor ofte kan du mærke alkoholen?	Drikker dine forældre noget der indeholder alkohol på hverdage?			
	Dagligt	Næsten dagligt	Enkelte dage	Aldrig
Dikker ikke alkohol	13	17	28	50
Aldrig	38	35	35	20
Mindre end 1 gang om måneden	24	23	17	12
1-3 gange om måneden	18	23	15	12
1-2 gange om ugen	7	2	5	6
3 eller flere gange om ugen	1	0	1	0
I alt	100	100	100	100

Blandt de børn og unge hvis forældre aldrig drikker noget der indeholder alkohol i hverdagen, er der en langt større andel, der aldrig har drukket alkohol, end når forældrene drikker alkohol i hverdagen. Omvendt har en større andel børn og unge hvis forældre drikker alkohol til hverdag mærket alkoholens virkning. En sammenligning af tabel 12 og 12a fastslår, at der ikke er sket ændringer i dette mønster siden 2004.

Drikker forældrene alkohol i hverdagen, er der altså større sandsynlighed for, at deres børn også drikker alkohol, og at de oftere vil mærke alkoholens virkning end de børn og unge, hvis forældre ikke drikker alkohol i hverdagen.

Undersøgelserne fra både 2004 og 2008 viser altså, at forældre i høj grad præger deres børn, når det gælder forholdet til alkohol. Konklusionen er derfor klar og ikke overraskende: Forældrene har stor indflydelse på deres børn hvad angår alkohol og er væsentlige rollemodeller og forbilleder for deres børn.

4. Børn og unges forbrug af cigaretter i Hvidovre

Det andet rusmiddel, der indgår i undersøgelsen, er cigaretter. På dette område har det også vist sig hensigtsmæssigt at skelne mellem to forskellige aldersgrupper, når det gælder børn og unges forbrug af cigaretter. Aldersgrupperne er fortsat disse:

- De 11-13 årige
- De 14-16 årige

4.1 De 11-13 årige

Undersøgelsen viser, at børn og unge på 13 år og derunder i Hvidovre, generelt har et meget lavt forbrug af cigaretter jf. Tabel 13a. Kun 1 procent af de 12 årige og 4 procent af de 13 årige er faste rygere, mens andelen af "fetrygere" blandt de 13 årige er 7 procent.

Tabel 13

Tabel 13: Ryger du cigaretter? (procent)						
	11 år		12 år		13 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Nej, har aldrig røget	88	96	86	83	75	69
Nej, men har tidligere røget	8	4	12	13	17	20
Ja, men kun til fester	4	0	2	3	6	7
Ja, 1-4 cigaretter om dagen	0	0	0	1	2	1
Ja, 5-9 cigaretter om dagen	0	0	0	0	0	2
Ja, 10-14 cigaretter om dagen	0	0	0	0	0	0
Ja, 15 cigaretter eller flere om dagen	0	0	0	0	0	1
i alt	100	100	100	100	100	100

4.2 De 14-16 årige

Tabel 14 viser at cigaretforbruget for de 14-16årige er stort set uændrede i forhold til 2004. Der er dog en stigning hos de 16 årige unge der ryger mere end 15 cigaretter om dagen.

Tabel 14

Tabel 14: Ryger du cigaretter?(procent)						
	14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Nej, har aldrig røget	60	61	53	51	37	43
Nej, men har tidligere røget	21	18	18	16	20	17
Ja, men kun til fester	8	10	11	18	10	14
Ja, 1-4 cigaretter om dagen	2	3	3	2	5	0
Ja, 5-9 cigaretter om dagen	3	2	7	3	7	3
Ja, 10-14 cigaretter om dagen	2	2	4	5	10	6
Ja, 15 cigaretter eller flere om dagen	4	4	4	5	10	17
I alt	100	100	100	100	100	100

4.4 Hvorfor ryger børn og unge og hvor ryger de?

Hvorfor er det, at børn og unge begynder at ryge cigaretter? Dette er forsøgt belyst i spørgeskemaundersøgelsen.

Hvorfor børn og unge begynder at ryge, kan naturligvis ikke forklares helt så enkelt, som det fremgår her. Årsagen til at den enkelte begynder at ryge, er langt mere kompleks.

Når børn og unge i Hvidovre er blevet spurgt, hvorfor de begyndte at ryge, viser de væsentligste årsager sig at være, at de fandt det spændende, og at deres kammerater røg jf. tabel 15 (bilag).

Kammeraternes indflydelse på om de unge begynder at ryge stiger med alderen. Desuden er der en tendens til at en faldende andel forklarer deres rygning med at det var spændende, når de bliver ældre. Denne tendens er mere tydelig i 2008 sammenlignet med 2004 jf. tabel 15 og 15a (bilag).

"Jeg ville bare prøve det, for at se hvordan det smagte"

"Fordi det er noget der skal prøves, syntes jeg"

Svarene på de kvalitative spørgsmål understreger, at de unge begynder at ryge, fordi det er spændende.

4.5 Hvor ryger børn og unge?

Hvor ryger børn og unge, når de ryger? Dette er ligeledes belyst i undersøgelsen, som det fremgår nedenfor jf. tabel 16.

Ser man nærmere herpå, fremgår det, at de unge især ryger hos kammeraterne, udendørs på gaden, i en park og lign. samt i og udenfor skole og klub. tabel 16 viser, at de unge i stigende grad ryger hjemme samt i eller uden for skolen, når de bliver ældre. Andelen af børn og unge der ryger på gaden eller andre udendørs steder falder derimod med alderen.

Tabel 16

Tabel 16: Hvor ryger du?(procent af de, der ryger)						
2008	Under 12 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
Hjemme	0	7	7	11	11	14
Hos familie/bekendte	0	7	4	4	7	11
Hos kammerater	0	21	32	22	23	19
I eller uden for skolen/klub til hverdag	0	7	11	13	11	14
I eller uden for skolen/klub til fester	0	7	6	11	13	11
På Café, værtshus, diskotek	0	0	4	9	11	9
På gaden, i en park, på stranden eller andre udendørs steder	100	30	25	21	17	16
Andre steder	0	21	11	9	7	6
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 16a

Tabel 16a: Hvor ryge du?(procent af de, der ryger)						
2004	Under 12 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
Hjemme	25	13	11	10	10	10
Hos familie/bekendte	25	13	0	6	6	9
Hos kammerater	0	38	26	21	22	20
I eller uden for skolen/klub til hverdag	0	0	11	11	15	13
I eller uden for skolen/klub til fester	0	0	11	14	8	5
På Café, værtshus, diskotek	0	0	7	11	15	13
På gaden, i en park, på stranden eller andre udendørs steder	25	25	26	21	17	16
Andre steder	25	13	7	4	4	6
I alt	100	100	100	100	100	100

Det er ikke sket nogen mærkbar ændring i børns og unges rygemønster siden 2004 jf. tabel 16 og 16a.

4.2 Sammenhænge mellem cigaretforbrug og alkoholvaner

Et spørgsmål, der er nærliggende at stille er, hvorvidt omfanget af børns og unges forbrug af cigaretter hænger sammen med, hvor meget alkohol de drikker. Sammenhængen mellem forbruget af alkohol og cigaretter er præsenteret i tabel 17 og 17a (jf. bilag).

Der viser sig i tabel 17 (bilag) en tydelig sammenhæng mellem børns og unges alkoholvaner og deres cigaretforbrug. Jo oftere børn og unge mærker alkoholens virkning, jo mere ryger de også. Dette mønster gjorde sig også gældende i år 2004 jf. tabel 17a (bilag).

5. Hash forbrug blandt børn og unge i Hvidovre

Det tredje rusmiddel, der indgår i undersøgelsen, er hash. Her viser undersøgelsen fra 2008 meget forventeligt, at andelen af børn og unge, der har prøvet at ryge hash stiger med alderen jf. tabel 18 og 19, hvilket også var tilfældet i 2004.

5.1 De 11-13 årige

Forbruget af hash blandt de 11-13 årige er generelt meget lavt, som det fremgår af tabel 18. Mens der intet forbrug er blandt børn på 11 og 12 år, så er der en lille andel af de 13 årige, der har prøvet at ryge hash.

Tabel 18

Tabel 18: Har du prøvet at ryge hash?(procent)						
	11 år		12 år		13 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Nej	100	100	100	100	97	94
Ja, en enkel gang	0	0	0	0	2	4
Ja, 2-10 gange	0	0	0	0	1	1
Ja, mere end 10 gange	0	0	0	0	0	1
i alt	100	100	100	100	100	100

Ser man på tallene fra 2004, er forbruget af hash blandt de 11-13 årige stort set uændret over de seneste fire år.

5.2 De 14-16 årige

Ligesom med forbruget af alkohol og cigaretter, så sker der fra 13 til 14 års alderen en betydelig stigning i hashforbruget jf. tabel 19. Blandt de 14 årige i Hvidovre har hver syvende prøvet at ryge hash. I 15 års alderen gælder det hver fjerde. Fra 14 til 15 års alderen sker der desuden en fordobling af andelen, der har prøvet at ryge hash mere end en enkelt gang.

Tabel 19

Tabel 19: Har du prøvet at ryge hash?(procent)						
	14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Nej	87	87	80	75	58	74
Ja, en enkel gang	6	6	7	10	13	11
Ja, 2-10 gange	5	3	10	7	13	0
Ja, mere end 10 gange	2	4	3	8	16	15
i alt	100	100	100	100	100	100

Sammenholdt med tallene fra 2004, viser det sig, at andelen af 16 årige, der ikke har prøvet at ryge hash, er steget betydeligt fra 2004 til 2008. Der tegner sig ikke noget entydigt billede af, at de 14-15 åriges hashforbrug har ændret sig siden 2004.

5.3 Hvornår ryger de unge hash og hvor ryger de?

I hvilke situationer er det så at børn og unge ryger hash – og hvor sker det henne? Dette er tillige søgt belyst i spørgeskemaet.

Her viser undersøgelsen tydeligt, at når børn og unge ryger hash, så sker det sammen med deres kammerater jf. tabel 20. Det er ty-

pisk, når de er til fest med kammeraterne, men det sker også til hverdag, dog i mindre grad. Der er grund til at hæfte sig ved, at omkring hver syvende af de 16 årige der ryger hash, også ryger hash, når de er alene. Tabel 10 viser, at kun 2 procent af de 16 årige drikker alkohol alene. Ved at sammenligne Tabel 10 og Tabel 20 kan der i hele aldersgruppen 11-16 år findes en tendens til, at alkohol primært drikkes sammen med andre, mens hash er et rusmiddel der i en vis udstrækning også bliver anvendt af de unge, når de er alene.

Tabel 20

Tabel 20: Hvornår ryger du hash?(procent af de der ryger hash)								
	13 år		14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Når jeg er alene	0	0	0	2	0	4	9	15
Med kammerater til hverdag	20	33	17	29	19	13	19	23
Med kammerater til fest	40	33	58	40	50	55	44	38
Andet	40	33	25	29	31	28	28	24
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 20 viser, at der ikke er sket en ændring i mønstret for, hvornår de unge i Hvidovre ryger hash i perioden 2004-2008.

Når børn og unge i Hvidovre ryger hash, så sker det altovervejende hjemme hos andre eller udendørs jf. tabel 21. Der er dog også en mindre del, der ryger hash i eller uden for skolen/klubben både til hverdag, og når der er fest.

Tabel 21

Tabel 21: Hvor ryger du hash?(procent af de der ryger)								
	13 år		14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Hjemme	0	0	0	6	5	8	12	19
Hjemme hos andre	20	20	38	17	37	26	31	38
I eller uden for skolen/klub til hverdag	20	0	8	12	5	4	2	8
I eller uden for skolen/klub til fester	20	20	15	12	5	8	9	8
På café/værtshus, diskotek	0	0	0	6	0	8	9	8
Udendørs	20	40	31	29	32	30	24	19
Andre steder	20	20	8	18	16	16	14	0
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

5.4 Hashforbrugets sammenhæng med andre rusmidler

Er der en sammenhæng mellem forbruget af hash og rusmidler som alkohol og cigaretter, ligesom der var mellem forbruget af alkohol og cigaretter? Dette spørgsmål er ligeledes belyst i undersøgelsen.

Som det fremgår af tabellerne nedenfor, viser der sig en tydelig sammenhæng mellem forbruget af alkohol og hash. Der er således en langt større andel af dem, der har et regelmæssigt alkoholforbrug, som også har røget hash mere end en enkelt gang jf. Ta-

bel 22. Det samme mønster gjorde sig gældende i 2004, men er hverken blevet mere eller mindre tydeligt jf. Tabel 22a.

Tabel 22

Tabel 22: Sammenhæng mellem alkoholforbrug og hashforbrug(procent)						
2008	Hvor ofte kan du mærke alkoholen?					
	Har du prøvet at ryge hash?	Drikker ikke alkohol	Aldrig	Mindre end 1 gang om måneden	1-3 gange om måneden	1-2 gange om ugen
Nej	100	98	86	65	37	23
Ja, en enkel gang	0	2	8	18	12	8
Ja, 2-10 gange	0	0	2	9	20	0
Ja, mere end 10 gange	0	0	4	8	31	69
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 22a

Tabel 22a: Sammenhæng mellem alkoholforbrug og hashforbrug(procent)						
2004	Hvor ofte kan du mærke alkoholen?					
	Har du prøvet at ryge hash?	Drikker ikke alkohol	Aldrig	Mindre end 1 gang om måneden	1-3 gange om måneden	1-2 gange om ugen
Nej	99	99	90	69	38	40
Ja, en enkel gang	1	1	5	12	15	20
Ja, 2-10 gange	0	0	3	14	30	10
Ja, mere end 10 gange	0	0	2	5	17	30
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 23 (bilag) viser på samme måde, at der i 2008 er langt flere af de daglige rygere, der også ryger hash, end de der aldrig har røget cigaretter. Særligt blandt dem, der ryger mere end 10 cigaretter dagligt, findes en stor del af der også ryger hash jævnlgt. Den samme tendens genfindes i tallene fra 2004 jf. tabel 23a (bilag).

5.6 Forbruget af andre rusmidler

Børn og unge i Hvidovre er desuden blevet spurgt om de nogensinde har prøvet andre rusmidler end alkohol, cigaretter og hash jf. tabel 24 og 25. Andelen der har prøvet andre rusmidler er blandt de 12 årige 1 procent, hvorefter andelen stiger jævnt til 9 procent blandt de 16 årige. Andelen af de 11-13 årige, der har prøvet andre stoffer end hash er uændret i forhold til 2004. Blandt de 14 årige og 15 årige er andelen lidt større, mens den blandt de 16 årige er lidt mindre. Der kan dermed ikke ses nogen tendens til, at forbruget af andre rusmidler er hverken steget eller faldet.

Tabel 24

Tabel 24: Har du prøvet at tage andre stoffer? (procent)						
	11 år		12 år		13 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Nej	100	100	99	99	98	98
Ja	0	0	1	1	2	2
i alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 25

Tabel 25: Har du prøvet at tage andre stoffer?(procent)						
	14 år		15 år		16 år	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
Nej	98	96	97	94	82	91
Ja	2	4	3	6	18	9
I alt	100	100	100	100	100	100

5.6.1 Andre stoffers sammenhæng med andre rusmidler

Undersøges sammenhængen mellem forbruget af andre stoffer og forbruget af alkohol og hash, ses en klar sammenhæng. Dette fremgår af tabellerne nedenfor jf. tabel 26 og 27 (bilag).

Tabel 26

Tabel 26: Sammenhæng mellem alkoholforbrug og forbrug af andre stoffer(procent)		
2008	Andre stoffer	
	Nej	Ja
Hvor ofte kan du mærke alkoholen?		
Drikker ikke alkohol	31	2
Aldrig	36	8
Mindre end 1 gang om måneden	18	18
1-3 gange om måneden	12	31
1-2 gange om ugen	2	31
3 eller flere gange om ugen	1	10
I alt	100	100

Jo oftere børn og unge drikker alkohol, desto større er sandsynligheden for, at de også forsøger sig med andre stoffer, hvilket er et mønster, der kan genfindes fra 2004 jf. Tabel 26 og 26a (bilag).

Ligeledes ses en klar sammenhæng mellem hash og andre stoffer jf. Tabel 27 (bilag). Jo oftere børn ryger hash, desto større er sandsynligheden for, at de også forsøger sig med andre stoffer. Tabel 27a (bilag) viser, at det samme mønster gjorde sig gældende i år 2004.

Bilag

Hvad drikker børn og unge?

Tabel 7

Tabel 7: Når du drikker alkohol, hvad foretrækker du så?(procent af de, der drikker)						
2008	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
Almindelig øl	36	30	18	16	14	15
Stærk øl	0	3	3	4	3	2
Vin	16	10	5	4	3	4
Ren spiritus, fx whisky, vodka, rom	5	5	9	9	9	15
Drinks, fx rom og cola	15	20	22	24	26	24
Shots	5	7	11	14	19	19
Breezers	23	25	32	29	26	21
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 7a

Tabel 7a: Når du drikker alkohol, hvad foretrækker du så?(procent af de, der drikker)								
2004	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	i alt
Almindelig øl	35	38	22	18	21	18	23	22
Stærk øl	0	1	2	3	3	6	0	3
Vin	11	13	7	3	3	3	8	5
Ren spiritus, fx whisky, vodka, rom	6	7	8	10	10	13	15	9
Drinks, fx rom og cola	35	18	23	26	24	23	23	24
Shots	0	1	7	11	14	17	8	11
Breezers	11	21	32	28	24	20	23	26
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Oplever børn og unge et gruppepres med hensyn til at drikke?

Tabel 8

Tabel 8: Tror du, at dine kammeraters drikkevaner får dig til at drikke mere eller mindre alkohol, end du har lyst til?(procent)						
2008	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
Jeg drikker ikke alkohol	73	57	41	22	14	19
Mere end jeg har lyst til	0	1	3	5	5	8
Det jeg har lyst til	4	12	25	42	60	42
Mindre end jeg har lyst til	8	5	6	6	5	11
Ved ikke	15	24	24	25	15	19
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 8a

Tabel 8a: Tror du, at dine kammeraters drikkevaner får dig til at drikke mere eller mindre alkohol, end du har lyst til?(procent)								
2004	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	i alt
Jeg drikker ikke alkohol	43	55	41	29	18	15	17	35
Mere end jeg har lyst til	0	2	4	5	2	4	0	3
Det jeg har lyst til	4	15	28	40	62	58	83	36
Mindre end jeg har lyst til	17	4	8	6	5	5	0	6
Ved ikke	35	24	20	20	14	18	0	20
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Oplever børn og unge et gruppepres med hensyn til at drikke?

Tabel 9

Tabel 9: Mener du, at du har prøvet at blive presset af kammerater til at drikke mere alkohol, end du egentlig har lyst til?(procent)							
2008	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	
Ja	6	2	4	8	11	19	
Jeg drikker ikke alkohol, Men er blevet presset	0	6	5	5	3	0	
Nej	94	92	91	87	86	81	
I alt	100	100	100	100	100	100	

Tabel 9a

Tabel 9a: Mener du, at du har prøvet at blive presset af kammerater til at drikke mere alkohol, end du egentlig har lyst til?(procent)								
2004	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	i alt
Ja	0	2	4	5	10	22	17	6
Jeg drikker ikke alkohol, Men er blevet presset	4	7	7	4	6	3	0	6
Nej	96	91	88	91	85	75	83	88
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Forældrenes kendskab til deres børns alkoholforbrug

Tabel 11

Tabel 11: Ved dine forældre, at du har været så fuld, at du blev dårlig/kastede op/havde black-out?(procent)						
2008	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
Jeg drikker ikke alkohol	67	49	39	21	14	17
Har aldrig drukket, så jeg Følte mig dårlig m.m.	31	43	44	53	41	34
Ja, den ene eller begge af Mine forældre ved det	2	4	7	15	32	34
Nej, mine forældre ved det ikke	0	3	7	8	8	9
Jeg ved ikke om mine forældre ved det	0	1	2	3	5	6
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 11a

Tabel 11a: Ved dine forældre, at du har været så fuld, at du blev dårlig/kastede op/havde black-out?(procent)								
2004	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	i alt
Jeg drikker ikke alkohol	48	51	39	27	15	13	17	33
Har aldrig drukket, så jeg Følte mig dårlig m.m.	48	45	47	46	38	25	0	43
Ja, den ene eller begge af Mine forældre ved det	0	3	6	16	32	50	83	16
Nej, mine forældre ved det ikke	0	1	6	7	7	4	0	5
Jeg ved ikke om mine forældre ved det	4	0	2	4	7	9	0	3
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Hvorfor ryger børn og unge og hvor ryger de?

Tabel 15

Tabel 15: Hvorfor begyndte du at ryge?(procent af de, der ryger)						
2008	Under 12 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
For at virke voksen	0	5	3	4	4	9
Fordi andre ryger der hjemme	0	10	6	9	4	9
Fordi mine kammerater ryger	0	15	17	21	30	41
Fordi det var spændende	33	30	36	36	28	14
Andet	67	40	38	30	34	28
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 15a

Tabel 15a: Hvorfor begyndte du at ryge?(procent af de, der ryger)						
2004	Under 12 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år
For at virke voksen	0	7	6	4	8	7
Fordi andre ryger der hjemme	0	0	6	7	7	6
Fordi mine kammerater ryger	0	20	23	22	26	26
Fordi det var spændende	0	40	39	37	33	40
Andet	100	33	26	30	26	22
I alt	100	100	100	100	100	100

Sammenhæng mellem cigaretforbrug og alkoholvaner

Tabel 17

Tabel 17: Sammenhæng mellem cigaretforbrug og alkoholforbrug						
Ryger du cigaretter?	Hvor ofte kan du mærke alkoholen?					
	Aldrig	Drikker ej alkohol	Mindre end 1 gang om måneden	1-3 gange om måneden	1-2 gange om ugen	3 eller flere gange om ugen
Nej, har aldrig røget	93	77	43	29	12	8
Nej, men har gjort	5	19	31	22	12	0
Til fester	1	4	19	23	24	15
1-4 pr. dag	1	0	3	6	2	0
5-9 pr. dag	0	0	1	7	12	8
10-14 pr. dag	0	0	2	6	12	8
15 eller flere pr. dag	0	0	1	7	26	61
I alt	100	100	100	100	100	100

Tabel 17a

Tabel 17a: Sammenhæng mellem cigaretforbrug og alkoholforbrug						
Ryger du cigaretter?	Hvor ofte kan du mærke alkoholen?					
	Aldrig	Drikker ej alkohol	Mindre end 1 gang om måneden	1-3 gange om måneden	1-2 gange om ugen	3 eller flere gange om ugen
Nej, har aldrig røget	92	78	51	31	15	10
Nej, men har gjort	6	18	30	24	18	20
Til fester	0	2	12	19	18	10
1-4 pr. dag	1	1	3	6	6	0
5-9 pr. dag	0	1	1	6	20	20
10-14 pr. dag	0	0	2	7	9	10
15 eller flere pr. dag	0	0	1	7	14	30
I alt	100	100	100	100	100	100

Hashforbrugets sammenhæng med andre rusmidler

Tabel 23

Tabel 23: Sammenhæng mellem forbrug af cigaretter og hash(procent)				
Ryger du cigaretter?	Har du prøvet at ryge hash?			
	Nej	Ja, en enkel gang	Ja, 2-10 gange	Ja, mere end 10 gange
Nej aldrig	74	13	0	8
Nej, men har gjort	17	22	29	8
Til fester	7	33	24	17
1-4 pr. dag	1	8	3	2
5-9 pr. dag	1	10	11	6
10-14 pr. dag	0	7	18	15
15 eller flere pr. dag	0	7	15	44
I alt	100	100	100	100

Tabel 23a

Tabel 23a: Sammenhæng mellem forbrug af cigaretter og hash(procent)				
2004 Ryger du cigaretter?	Har du prøvet at ryge hash?			
	Nej	Ja, en enkel gang	Ja, 2-10 gange	Ja, mere end 10 gange
Nej aldrig	74	11	5	3
Nej, men har gjort	17	24	17	8
Til fester	5	25	16	8
1-4 pr. dag	1	8	5	14
5-9 pr. dag	1	13	17	5
10-14 pr. dag	0	8	15	32
15 eller flere pr. dag	0	10	24	30
I alt	100	100	100	100

Andre stoffers sammenhæng med andre rusmidler

Tabel 27

Tabel 27: Sammenhæng mellem hash og andre stoffer(procent)		
2008 Prøvet at ryge hash?	Andre stoffer	
	Nej	Ja
Nej	92	35
Ja, en enkel gang	4	10
Ja, 2-10 gange	2	16
Ja, mere end 10 gange	2	39
I alt	100	100

Tabel 27a

Tabel 27a: Sammenhæng mellem hash og andre stoffer(procent)		
2004 Prøvet at ryge hash?	Andre stoffer	
	Nej	Ja
Nej	91	34
Ja, en enkel gang	4	6
Ja, 2-10 gange	4	19
Ja, mere end 10 gange	1	42
I alt	100	100